

Asociația
„MOTIVAȚIE”
din Moldova

**ÎMPREUNĂ ÎMPOTRIVA
STEREOTIPURILOR DE GEN
ȘI A VIOLENȚEI ÎN BAZĂ DE GEN**
#StrongerTogether #eu4genderequality

Sondaj

privind percepțiile și atitudinile față de persoanele cu dizabilități în societate (cazul raioanelor Strășeni și Fălești)

Chișinău, 2021

Acest raport a fost elaborat de către Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova, în cadrul proiectului „Acceptă dizabilitatea, nu și violența”, implementat în contextul programului „Împreună împotriva stereotipurilor de gen și a violenței în bază de gen”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat în comun de UN Women și UNFPA.

Conținutul raportului este în întregime responsabilitatea autorului și nu reflectă neapărat opinia Uniunii Europene. UN Women și UNFPA nu își asumă responsabilitatea pentru corectitudinea și caracterul complet al conținutului.

CUPRINS

Lista figurilor	4
Sumar	5
1. Contextul și obiectivele chestionarului.....	6
2. Metodologia.....	8
3. Experiențe și circumstanțe legate de dizabilitate.....	10
4. Atitudini și comportamente față de persoanele cu dizabilități.....	11
5. Percepția violenței față de femeile și bărbații cu dizabilități.....	16
6. Principalele constatări și concluzii.....	22
7. Recomandări de bază.....	23
Anexa 1. Chestionarul sondajului de opinie în rândul locuitorilor raioanelor Strășeni și Fălești.....	24

LISTA FIGURILOR

Figura 1. Structura eșantionului.....	8
Figura 2. Ponderea respondenților care cunosc persoane cu dizabilitate.....	10
Figura 3. Ponderea formelor de interacțiune cu persoanele cu dizabilități.....	10
Figura 4. Prevalența caracteristicilor atribuite femeilor și bărbaților cu dizabilități.....	11
Figura 5. Perechi de afirmații care redau punctul de vedere al respondenților privind persoanele cu dizabilități	11
Figura 6. Perechi de afirmații care redau punctul de vedere al respondenților privind persoanele cu dizabilități	12
Figura 7. Atitudini față de persoanele cu dizabilități.....	13
Figura 8. Ponderea respondenților în opinia cărora membrii comunității lor nu știu să comunice cu o persoană cu dizabilitate.....	13
Figura 9. Ponderea respondenților în opinia cărora membrii comunității lor nu știu cum să asiste o persoană cu dizabilitate.....	13
Figura 10. Ponderea respondenților în opinia cărora membrii comunității cred că persoanele nu trebuie să crească copii.....	14
Figura 11. Accesul la servicii de ajutor pentru persoanele cu dizabilități – victime ale violenței.....	14
Figura 12. Atitudini cu privire la avantajele de care se bucură bărbații și femeile cu dizabilități.....	15
Figura 13. Ponderea violenței față de persoanele cu dizabilități.....	16
Figura 14. Prevalența formelor de violență împotriva femeilor cu dizabilități.....	16
Figura 15. Prevalența formelor de violență împotriva bărbaților cu dizabilități.....	17
Figura 16. Autorii actelor de violență împotriva persoanelor cu dizabilități.....	17
Figura 17. Gradul de expunere la violență a femeilor cu dizabilități comparativ cu bărbații cu dizabilități.....	18
Figura 18. Prevalența celor mai frecvente forme de violență împotriva bărbaților cu dizabilități.....	18
Figura 19. Prevalența celor mai frecvente forme de violență împotriva femeilor cu dizabilități.....	19
Figura 20. Cauzele violenței împotriva bărbaților cu dizabilități.....	19
Figura 21. Cauzele violenței împotriva femeilor cu dizabilități.....	20
Figura 22. Responsabili pentru prevenirea violenței împotriva femeilor și bărbaților cu dizabilități..	20
Figura 23. Măsuri pentru prevenirea violenței împotriva femeilor și bărbaților cu dizabilități.....	21

SUMAR

Prezentul sondaj de opinie a fost realizat de Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova în perioada iulie – septembrie 2021.

Scopul sondajului este de a studia atitudinea membrilor comunităților din raioanele Strășeni și Fălești față de persoanele cu dizabilități și modul în care percep fenomenul violenței față de aceștia. Sondajul a fost realizat în rândul a 101 membri ai comunităților din raioanele Strășeni și Fălești, unde sunt implementate de către MOTIVAȚIE activități în cadrul proiectului „Acceptă dizabilitate, nu și violența”.

Rezultatele sondajului demonstrează că, în opinia membrilor comunităților, persoanele cu dizabilități întâmpină probleme de integrare în comunitate. Concepțiile greșite, atitudinile negative sau lipsa de cunoștințe afectează direct integrarea acestora. Reieșind din cunoștințele și experiențele de comunicare și contact cu femei și bărbați cu dizabilități, respondenții îi caracterizează ca fiind, în general, „optimiști” (16,8%), „luptători” (16,8%), atribuindu-le în același timp caracteristici negative: „discriminați” (16,8%), dependenți de cei din jur (12,9%), neajutorați (12,9%).

Analiza datelor colectate scoate în evidență situații de violență asupra persoanelor cu dizabilități. În top 3 forme de violență manifestate față de bărbații cu dizabilități intră: umilirea prin limbaj jignitor, agresiunea fizică și vătămarea corporală, neglijarea. În cazul femeilor cu dizabilități s-au evidențiat: umilirea prin limbaj jignitor, agresiunea fizică și vătămarea corporală, intimidarea. Astfel, se observă că în topul formelor de violență manifestate diferit față de bărbați și femei sunt neglijarea (în cazul bărbaților) și intimidarea (în rândul femeilor).

Per general, respondenții percep ca principali făptași ai actelor de violență împotriva persoanelor cu dizabilități însăși membrii comunităților (56,1%), iar acțiunile de violență sunt considerate a fi determinate de sărăcie (40,2%).

Recomandările propuse pentru prevenirea atitudinilor negative față de persoanele cu dizabilități și actelor de violență, reieșind din datele sondajului, ar fi următoarele:

- organizarea campaniilor media de informare și educare publică care să contribuie la creșterea gradului de conștientizare față de persoanele cu dizabilități, care ar include și persoanele cu dizabilități prin informarea privind intolerarea actelor de violență, căile de solicitare a ajutorului și serviciile disponibile pentru persoanele-victime ale violenței (31%);
- legi/ sancțiuni mai stricte pentru contracararea violenței împotriva femeilor și bărbaților cu dizabilități, informarea îngrijitorilor despre aceste sancțiuni, despre posibilitățile de consiliere și alt tip de ajutor în caz de conflicte/ alte probleme în familie care pot declanșa acte de violență (28,4%);
- susținerea și promovarea măsurilor de protecție a persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora, a măsurilor care ar facilita incluziunea socio-profesională a persoanelor cu dizabilități (31%).

1. CONTEXTUL ȘI OBIECTIVELE SONDAJULUI

Violența față de persoanele cu dizabilități rămâne a fi o problemă actuală pentru majoritatea țărilor, inclusiv pentru Republica Moldova. Există puține date oficiale care să indice proporțiile reale ale acestui fenomen, fapt datorat ratelor nesemnificative de raportare a cazurilor de violență.

Stoparea violenței, inclusiv față de persoanele cu dizabilități, este acum o prioritate pentru acțiunile Guvernului Republicii Moldovei și partenerii săi. Cu suportul donatorilor, organizații ale societății civile active în domeniul dizabilității implementează activități care vin să crească nivelul de conștientizare a societății asupra acestei probleme.

În acest sens, Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova implementează în raioanele Strășeni și Fălești proiectului „Acceptă dizabilitatea, nu și violența”, în contextul programului „Împreună împotriva stereotipurilor de gen și a violenței în bază de gen”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat în comun de UN Women și UNFPA. Pentru planificarea mai eficientă a eforturilor în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de persoanele cu dizabilități din raioanele menționate, MOTIVAȚIE a efectuat un sondaj de opinie în rândul a 101 membri ai comunităților din aceste 2 raioane.

Obiectivele urmărite prin acest sondaj au fost:

- Înțelegerea percepției membrilor comunităților din raioanele Strășeni și Fălești față de persoanele cu dizabilitate;
- Studiarea atitudinilor membrilor comunităților din raioanele Strășeni și Fălești față de violența asupra persoanelor cu dizabilități;
- Formularea de măsuri/furnizarea de recomandări în vederea diminuării fenomenului de violență și combaterii atitudinii discriminatorii față de persoanele cu dizabilități.

Legea nr. 60 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități folosește termenul de **dizabilitate** pentru a se referi la „afectări/deficiențe, limitări de activitate și restricții de participare, care denotă aspectele negative ale interacțiunii dintre individ (care are o problemă de sănătate) și factorii contextuali în care se regăsește (factorii de mediu și cei personali)”.¹ Iar persoana cu dizabilitate este definită ca „persoană cu deficiențe fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere/obstacole, pot îngreuna participarea ei deplină și eficientă la viața societății în condiții de egalitate cu celelalte persoane”.

În cadrul acestui sondaj, conceptul de persoană cu dizabilitate este înțeles conform accepțiunii din Legea 60 și anume: o persoană este percepută cu dizabilitate urmare a interacțiunii efectelor deficienței persoanei cu atitudinile sociale și bariere.

Contextul social al dizabilității, inclusiv factori precum inaccesibilitatea, dependența de prestațiile și serviciile sociale, sărăcia și izolarea, are un puternic impact asupra riscului crescut de violență asupra persoanelor cu dizabilități. Studii realizate la nivel internațional² au scos în evidență că violența este o

¹ Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități din 30.03.2012. Poate fi accesată la:

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=126285&lang=ro#

²Brown, Stein, & Turk, 1995; Hassouneh-Phillips & Curry, 2002; Hughes, Swedlund, Petersen, & Nosek, 2001; Powers, Curry, Oswald, Maley, Saxton, Eckels, 2002; Sobsey & Doe, 1991; Turk & Brown; 1993; Young, Nosek, Howland și Chanpong, 1997.

problemă gravă pentru persoanele cu dizabilități, care sunt la un risc mai mare decât persoanele fără dizabilitate³.

Organizația Mondială a Sănătății definește **violența** ca „folosirea intenționată a forței sau puterii, reală sau sub formă de amenințări, împotriva propriei persoane, împotriva unei alte persoane sau împotriva unui grup sau comunități, care rezultă sau are o probabilitate ridicată de a rezulta în rănirea, moartea, afectarea psihologică, afectarea dezvoltării sau deprivare”. Violența poate să îmbrace forme diverse, mai mult sau mai puțin vizibile. Astfel, termenul violență în cadrul acestui sondaj include:

- Agresiune fizică sau vătămare corporală (loviri, îmbrânciri etc);
- Umilire prin limbaj jignitor;
- Neglijare;
- Abuz sexual;
- Amenințare;
- Control excesiv;
- Intimidare;
- Impunerea izolării persoanei;
- Deposedarea de acte de identitate;
- Subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale;
- Impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile.

Legea nr.45 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie din 01.03.2007 definește violența în familie ca “acte de violență fizică, sexuală, psihologică, spirituală sau economică, cu excepția acțiunilor de autoapărare sau de apărare ale altei persoane, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, comise de către un membru de familie în privința altui membru al aceleiași familii, prin care s-a cauzat victimei prejudiciu material sau moral”⁴.

³L.E.Powers, M.Oschwald. Violence and abuse against people with disabilities experiences, barriers and prevention strategies. OHSU,2004. Poate fi accesat la: https://sid.usal.es/idos/F8/FDO26248/laurie_powers%202.pdf

⁴ Legea nr.45 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie din 01.03.2007. Poate fi accesată la: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122068&lang=ro#

2. METODOLOGIA

Metodologia sondajului a fost proiectată reieșind din obiectivele acestuia prezentate mai sus, dar și scopul proiectului „Acceptă dizabilitatea, nu și violența”, implementat de Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova. Termenul de *violență* a fost omis din titlul sondajului, ținând cont de sensibilitatea subiectului cercetat și de importanța acestuia (titlului) la etapa de colectare a datelor, care ar fi putut limita participarea a respondenților.

Sondajul a fost realizat în raioanele Strășeni și Fălești, unde erau implementate activitățile proiectului.

Strategia de cercetare

Metoda de cercetare: studiu cantitativ.

Tehnica de cercetare: sondaj de opinie față în față în stradă.

Instrument de cercetare: chestionar de opinie structurat (*Anexa I*). Chestionarul a inclus trei tipuri de întrebări:

- a. Întrebări privind experiențe și circumstanțe legate de dizabilitate;
- b. Întrebări privind atitudini și comportamente față de persoanele cu dizabilități;
- c. Întrebări referitoare la percepția violenței față de femeile și bărbații cu dizabilități.

Chestionarele au fost aplicate în luna august 2021 în rândul a 101 membri ai comunităților din raioanele Strășeni și Fălești, cu respectarea măsurilor de protecție și reducerea riscului transmiterii virusului SARS-CoV-2 (purtatul măștii și mănușilor, respectarea distanței fizice, etc).

Chestionarul a fost pretestat și îmbunătățit în urma pre-testării, înainte de a fi aplicat pe teren.

Respondenți țintă și mărime eșantion: La sondaj au participat 101 locuitori ai raioanelor Fălești și Strășeni. Structura eșantionului a fost determinată aplicând principiul cotelor în distribuția subiecților pentru cele 2 raioane și ținând cont de criteriile de stratificare: sex, vârstă, mediu de trai.

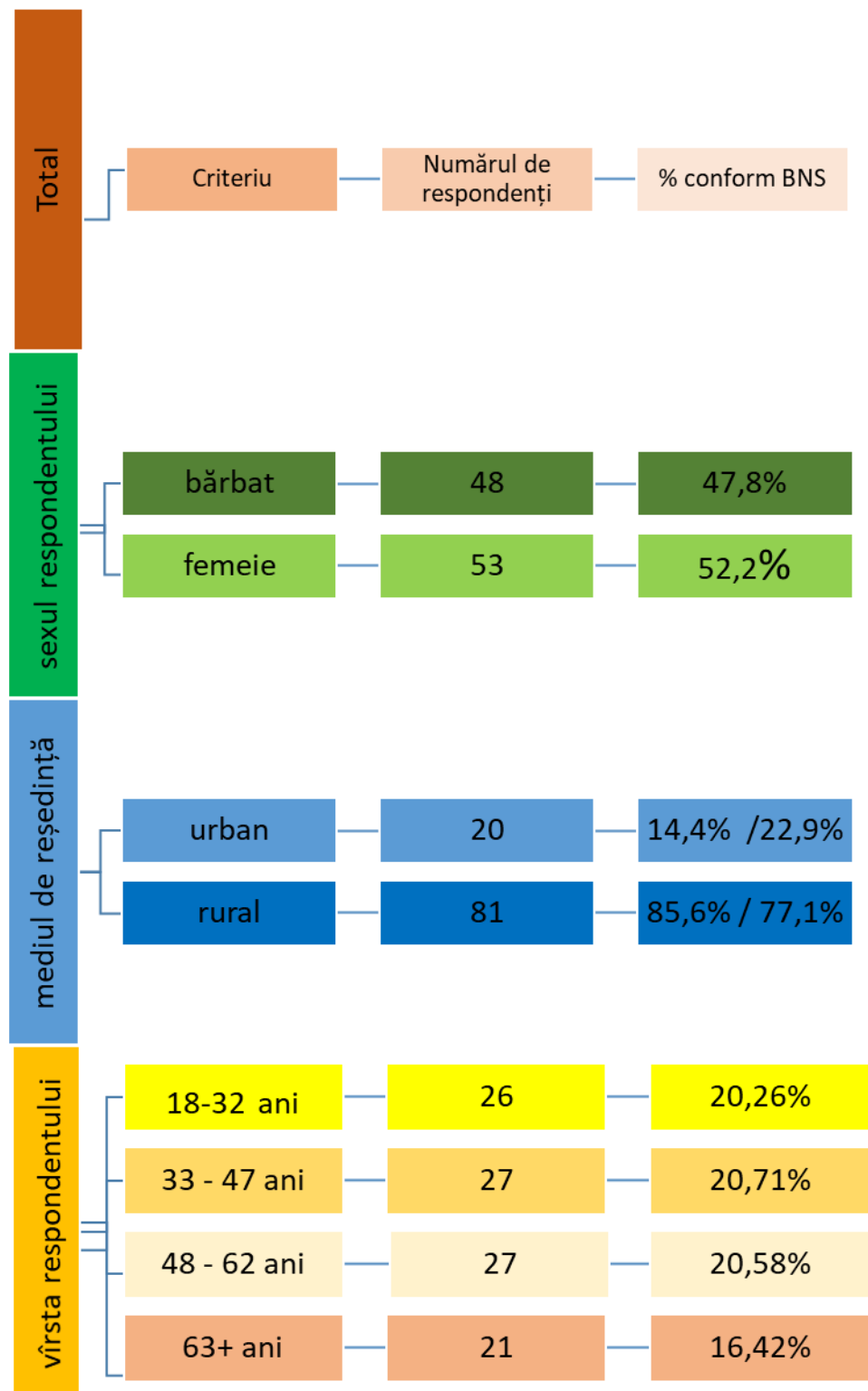
Colectarea datelor de sondaj, în teren, a fost prin metoda PAPI⁵, pe bază de chestionar tipărit, aplicat față în față persoanelor selectate pe cote. Chestionarele au fost imprimare atât în limba română, cât și în limba rusă.

Pentru colectarea datelor în teren au fost implicați 2 operatori, activitatea cărora a fost coordonată de responsabilul de cercetare din cadrul Asociației. Operatorii au fost instruiți pe marginea conținutului chestionarului, selecția respondenților, dar și cu referire la problema violenței, fiind inițiați privind cadrul legal și serviciile existente pentru victimele violenței.

Procesarea și analiza datelor a fost realizată de către responsabilul de cercetare din cadrul Asociației.

⁵ PAPI (Paper and Pen Interviewing) - Cercetarea față în față, în bază de chestionar tipărit.

Figura 1. Structura eșantionului

3. EXPERIENȚE ȘI CIRCUMSTANȚE LEGATE DE DIZABILITATE

Interacțiunea membrilor comunităților cu persoanele cu dizabilități este un indicator important al gradului de conștientizare, cunoștințelor și atitudinilor acestora legate de dizabilitate. Pentru a înțelege în ce măsură locuitorii raioanelor Strășeni și Fălești cunosc/ interacționează cu persoanele cu dizabilități, participanților la sondaj le-au fost adresate câteva întrebări.

Conform datelor sondajului, 89% dintre respondenți cunosc pe cineva cu dizabilități. 5 la sută au menționat că nu cunosc persoane cu dizabilitate. Iar alte 6% dintre respondenți nu știu dacă au cunoscut persoane cu dizabilități.

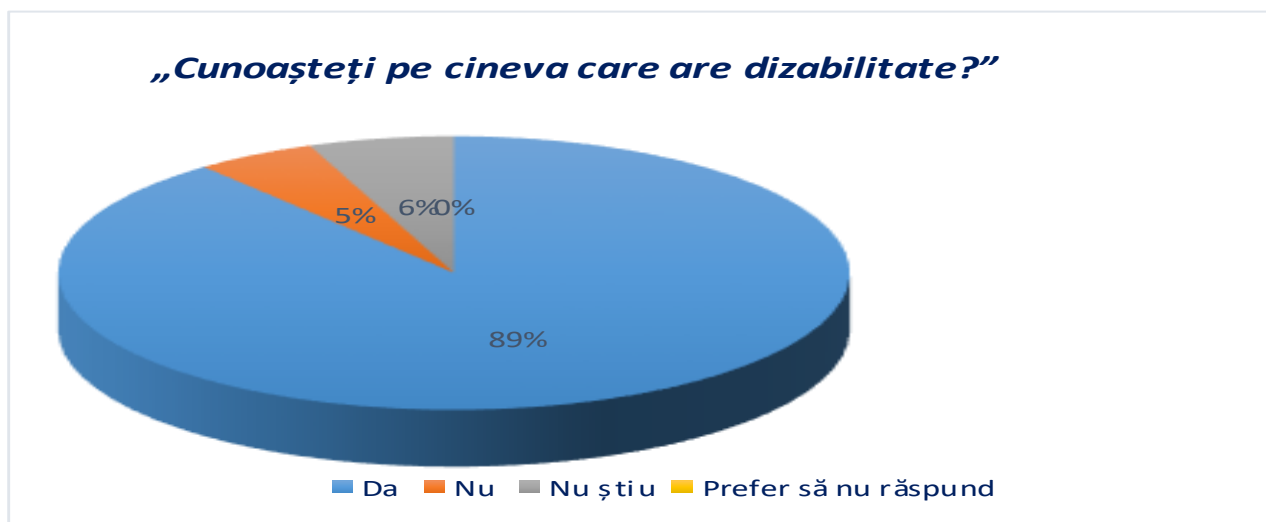

Figura 2. Ponderea respondenților care cunosc persoane cu dizabilitate.

Majoritatea participanților au raportat unele forme de interacțiune cu persoane cu dizabilități. Dintre aceștia, 19,8% au menționat că au avut un prieten/o prietenă cu dizabilitate. 28,71% au avut membru/ă al/a familiei cu dizabilitate.

34,65% au avut un/o coleg/ă de serviciu cu dizabilitate, iar 38,61% - un/o coleg/ă de școală/facultate cu dizabilitate. 39,6% dintre participanții la sondaj au spus că au interacționat cu persoane cu alte statute (vecin, sătean).

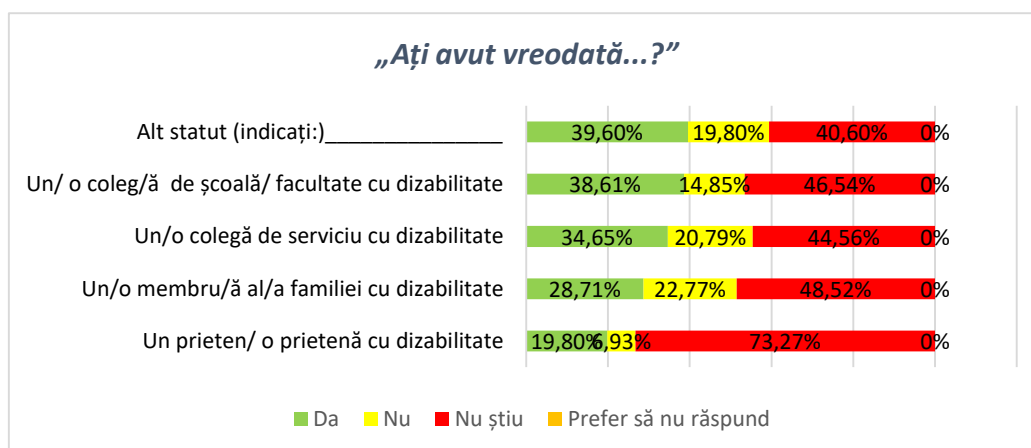

Figura 3. Ponderea formelor de interacțiune cu persoanele cu dizabilități.

Mai mult de 40 la sută dintre respondenții din raioanele Fălești și Strășeni nu știu dacă au avut persoane cu dizabilitate în calitate de prieten, membru al familiei, coleg de serviciu sau școală. Deoarece acest sondaj a urmărit să măsoare atitudinile generale față de persoanele cu dizabilitate (nu față de anumite tipuri de dizabilitate), nu putem să cunoaștem exact ce au avut în vedere prin dizabilitate în propria înțelegere sau ce dificultăți de percepere au întâmpinat participanții la sondaj atunci când au răspuns la întrebarea „Ați avut vreodată un prieten cu dizabilitate?”.

4. ATITUDINI ȘI COMPORTAMENTE FAȚĂ DE PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI

Pentru a explora relația dintre atitudini și comportamente față de persoanele cu dizabilități, participanții la sondaj din raioanele Fălești și Strășeni au fost întrebați ce cred ei despre persoanele cu dizabilități. Pentru a evita efectul dezirabilității sociale, în multe întrebări din sondaj participanții au fost întrebați cum percep atitudinile și comportamentele membrii comunității. În urma analizei răspunsurilor, nu au fost constatate diferențe de percepții în rândul respondenților în funcție de vârstă, gen sau mediu de reședință.

Conform sondajului, persoanele cu dizabilități au fost preponderent descrise cu afirmații cu conotație pozitivă (50,5%). Cel mai frecvent au fost asociați cu „optimiști (16,8%), luptători (16,8%), respectuoși (8,9%), etc. Totodată, 49,5% respondenți au caracterizat persoanele cu dizabilități cu afirmații cu conotații negative: „discriminați” (16,8), „dependenți de cei din jur” (12,9%), „neajutorati” (12,9%), „disprețuiți” (5%), etc.

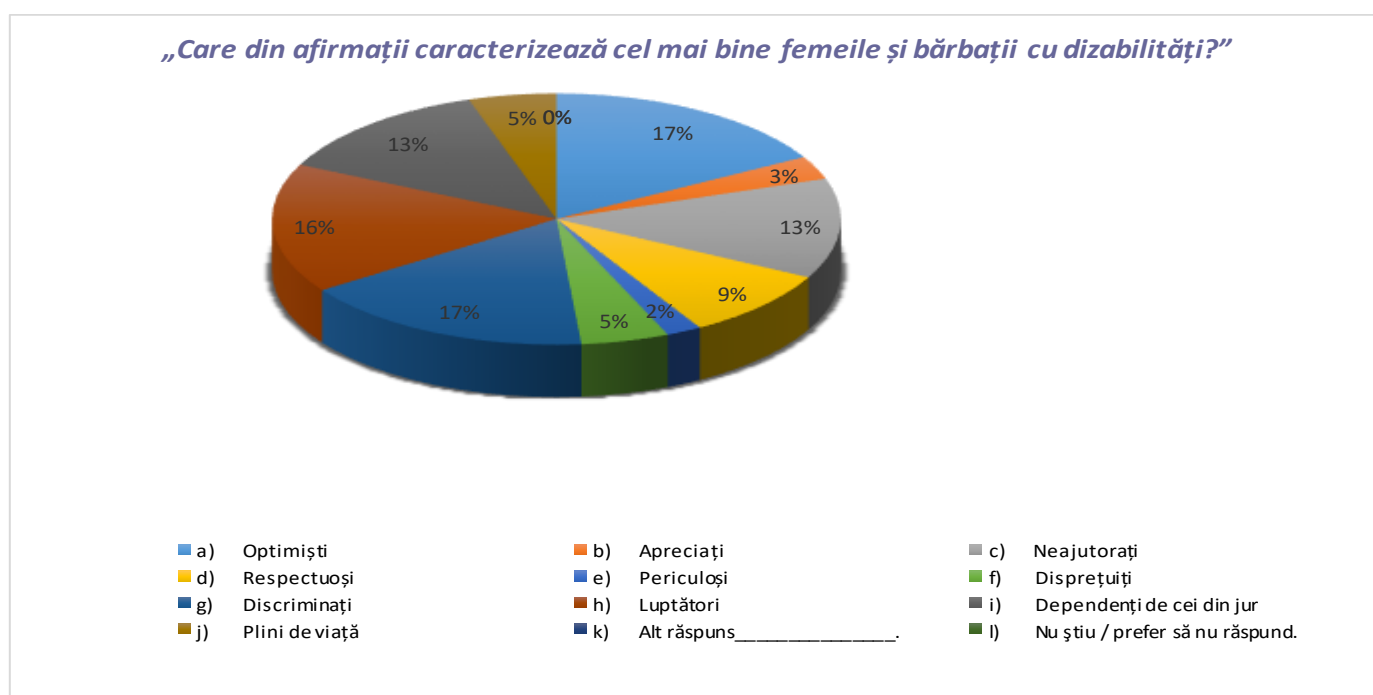

Figura 4. Prevalența caracteristicilor atribuite femeilor și bărbaților cu dizabilități

Peste 78% dintre participanți au fost total de acord sau de acord că persoanele cu dizabilități își fac mai greu prieteni decât persoanele fără dizabilități. 15,84% au menționat nici acord/nici dezacord cu afirmația.

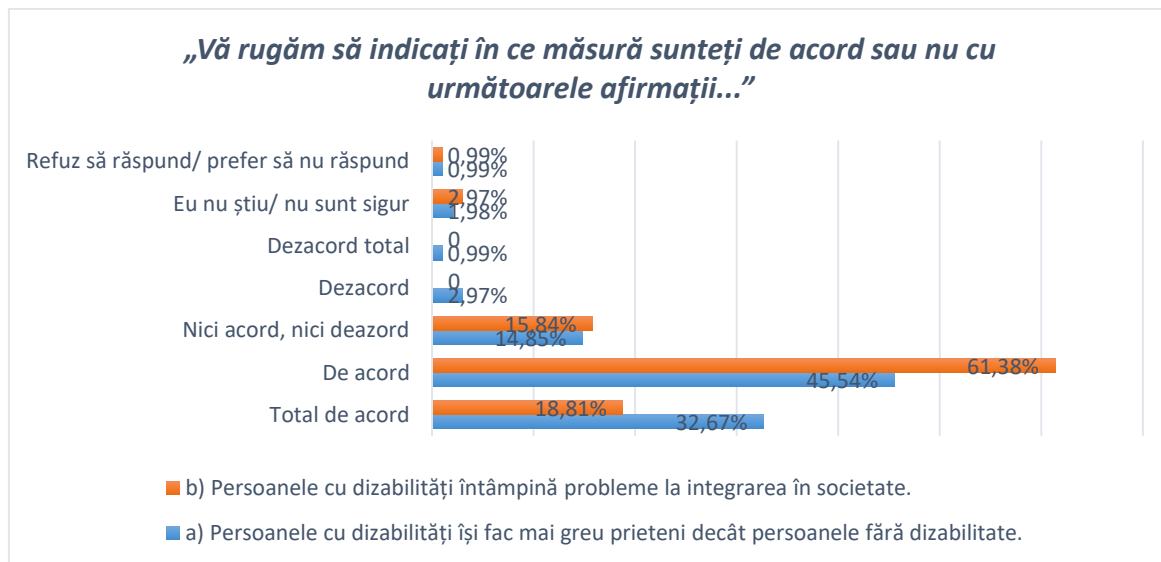

Figura 5. Perechi de afirmații care redau punctul de vedere al respondenților privind persoanele cu dizabilități.

Marea majoritate a respondenților au fost de acord că persoanele cu dizabilități întâmpină probleme de integrare în societate. Astfel, peste 80 la sută dintre respondenți au fost de acord/total de acord că persoanele cu dizabilități întâmpină probleme de integrare în societate.

Peste 59 la sută nu au fost de acord sau au manifestat dezacord total cu afirmația că persoanele cu dizabilități sunt o povară a societății. 6,93% respondenți au fost de acord cu afirmația că persoanele cu dizabilități sunt o povară a societății.

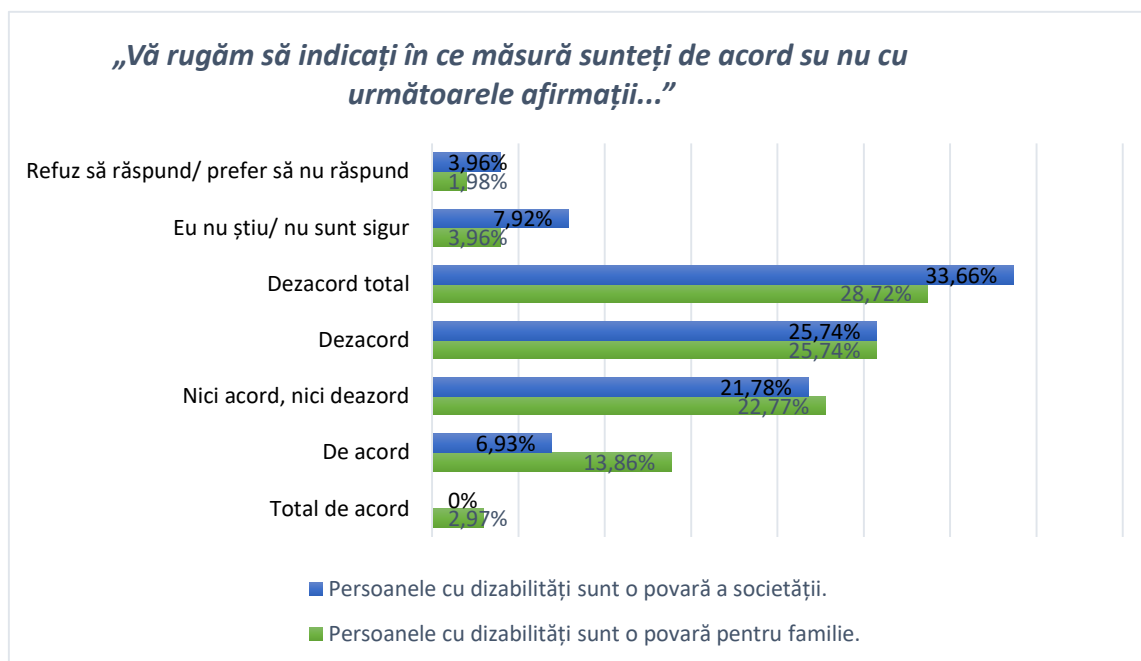

Figura 6. Perechi de afirmații care redau punctul de vedere al respondenților privind persoanele cu dizabilități.

Peste 16 la sută respondenți au fost de acord că persoanele cu dizabilități sunt o povară pentru familie, în timp ce 53% au manifestat dezacord că persoanele cu dizabilități sunt o povară pentru familie.

Aproape 2/3 din participanți au fost de acord că oamenii iau în derâdere/fac glume pe seama dizabilității. Un procent mic (6,9%) au manifestat dezacordul.

65,34% consideră că e mai ușor să tratezi urât o persoană cu dizabilitate decât una fără dizabilitate. Doar 4% (3,96%) dintre respondenți au fost de acord că sexul nu trebuie discutat cu persoanele cu dizabilități, în timp ce 57,42% au considerat că persoanele au dreptul la relații sexuale și că acest subiect ar trebui discutat cu ei.

Fiecare al șaselea respondent (15,84%) consideră că oamenii nu ar trebui să aibă așteptări foarte mari de la persoanele cu dizabilități. Treizeci la sută (31,68%) nu au fost nici de acord, nici dezacord că persoanele nu trebuie să aibă așteptări mari.

Peste 80 la sută (81,18) au fost de acord că oamenii trebuie să trateze persoanele cu dizabilități ca persoane cu drepturi depline. O minoritate mică și-au manifestat dezacordul 6% (5,94%).

În opinia participanților oamenii din comunitate manifestă față de persoanele cu dizabilități într-o mică și oarecare măsură frică față de persoanele cu dizabilități (67,32%). Aproape 36 la sută dintre respondenți consideră că persoanele cu dizabilități sunt tratate cu ignoranță într-o oarecare măsură, 20% – într-o mare măsură, 10 la sută – într-o foarte mare măsură.

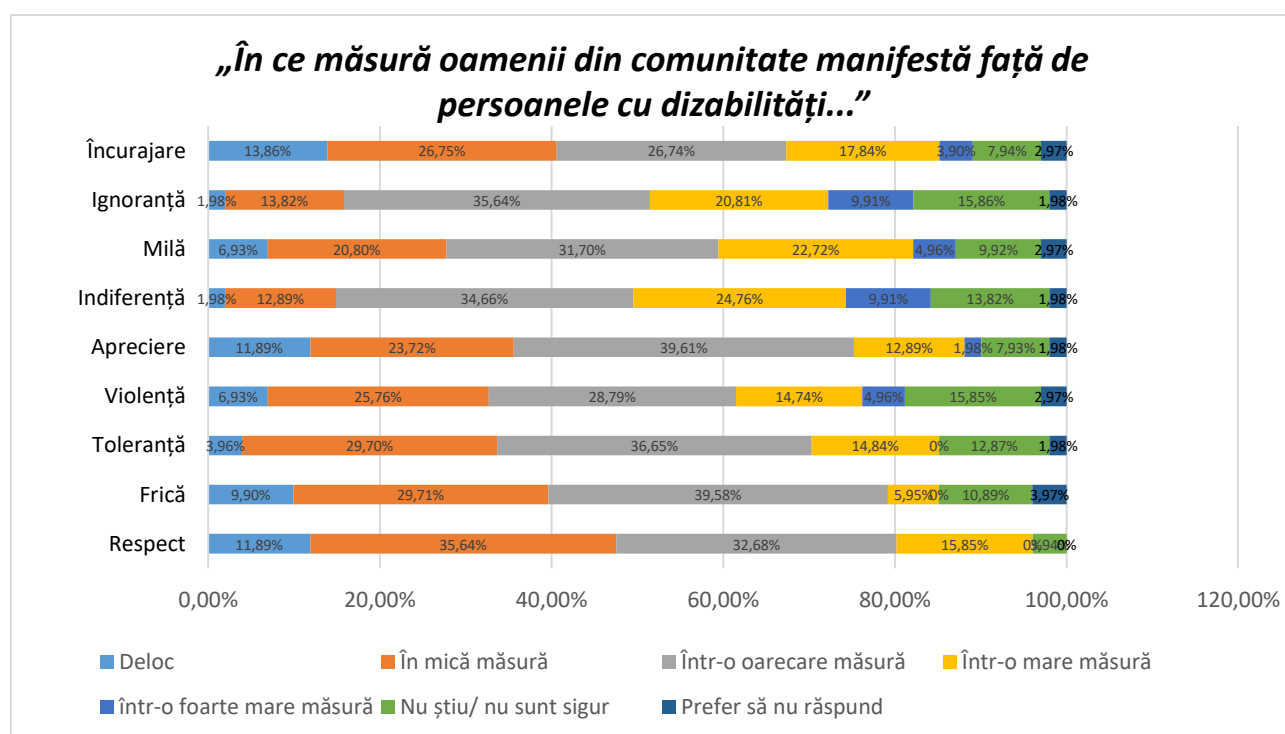

Figura 7. Atitudini față de persoanele cu dizabilități.

De asemenea, datele colectate demonstrează că persoanele cu dizabilități sunt tratate cu indiferență de majoritatea membrilor comunităților. Iar aproape 12 la sută din cei chestionați nu manifestă respect, apreciere față de acestea.

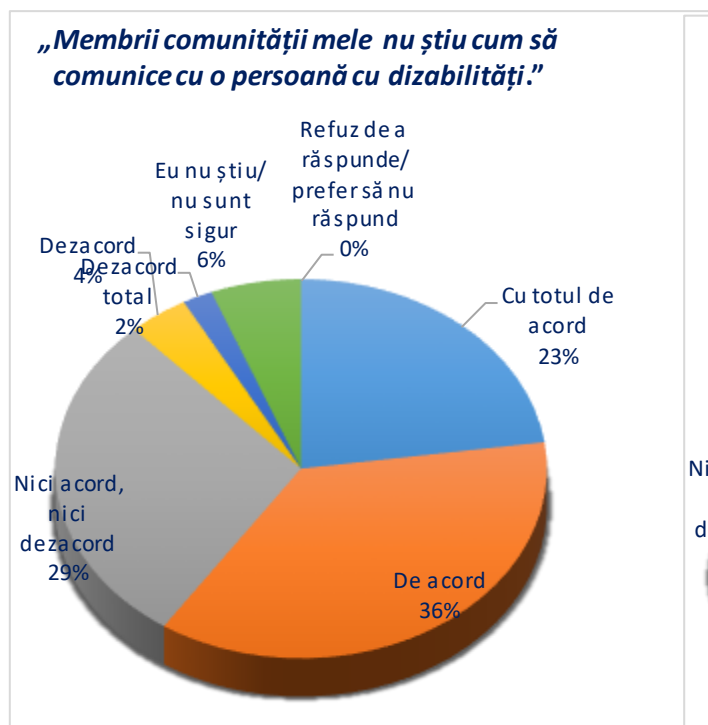

Figura 8. Ponderea respondenților în opinia cărora membrii comunității lor nu știu să comunice cu o persoană cu dizabilitate.

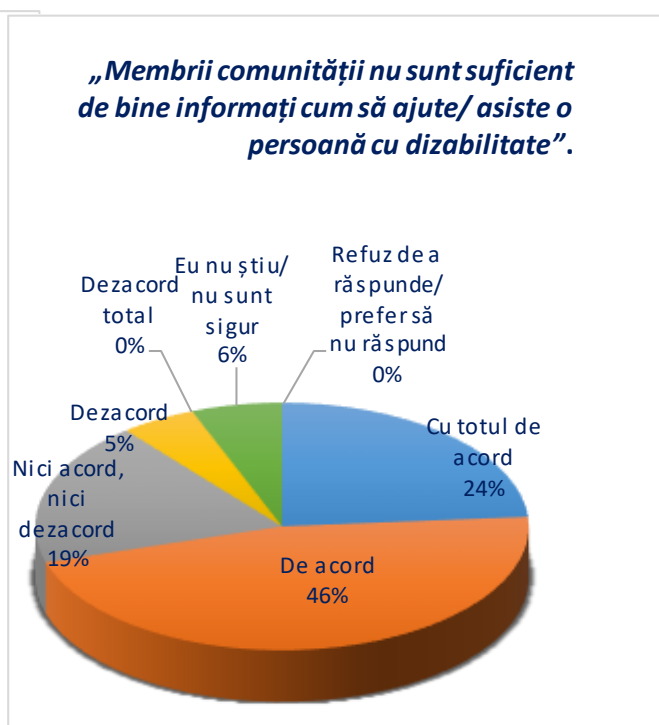

Figura 9. Ponderea respondenților în opinia cărora membrii comunității lor nu știu cum să asiste o persoană cu dizabilitate.

Aproape 60% din respondenți sunt total de acord și de acord că membrii comunității nu știu să comunice cu o persoană cu dizabilități. De asemenea, nu sunt suficient de bine informați cum să ajute/asiste o persoană cu dizabilitate (60,39%). 68,31% respondenți sunt total de acord și de acord că membrii comunității lor ignoră drepturile și interesele persoanelor cu dizabilități. Unul din 3 respondenți consideră că membrii comunității lor cred că persoanele cu dizabilități nu pot munci. Unul din patru afirmă că aceștia cred că persoanele cu dizabilități nu au dreptul la relații sexuale și că persoanele cu dizabilități nu trebuie să crească copii.

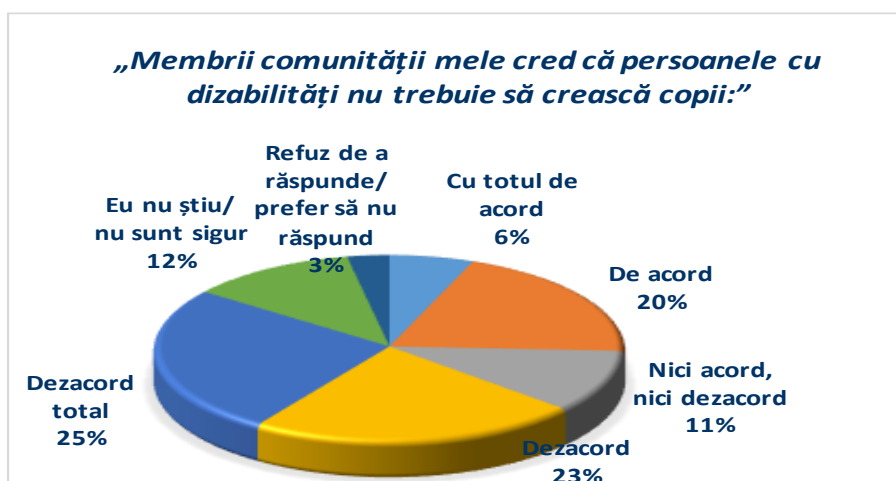

Figura 10. Ponderea respondenților în opinia cărora membrii comunității cred că persoanele nu trebuie să crească copii.

53,46% dintre respondenți consideră că membrii comunității lor sunt gata să anunțe poliția atunci când au fost martori unui act de violență asupra persoanei cu dizabilitate.

Aproape 30 la sută dintre respondenți au fost de acord și total de acord că angajatorii acceptă să angajeze persoanele cu dizabilități. 37 la sută au fost nesiguri, iar 24 la sută și-au manifestat dezacordul/dezacord total cu această afirmație.

2 din 3 respondenți au fost de acord că administrația școlilor acceptă la studii persoane cu dizabilități. 60 (59,4)% sunt de acord că persoanele cu dizabilități au acces la servicii medicale în egală măsură cu alți cetățeni. 47,52% consideră că persoanele cu dizabilități au acces la bunuri și servicii în egală măsură cu membrii comunității.

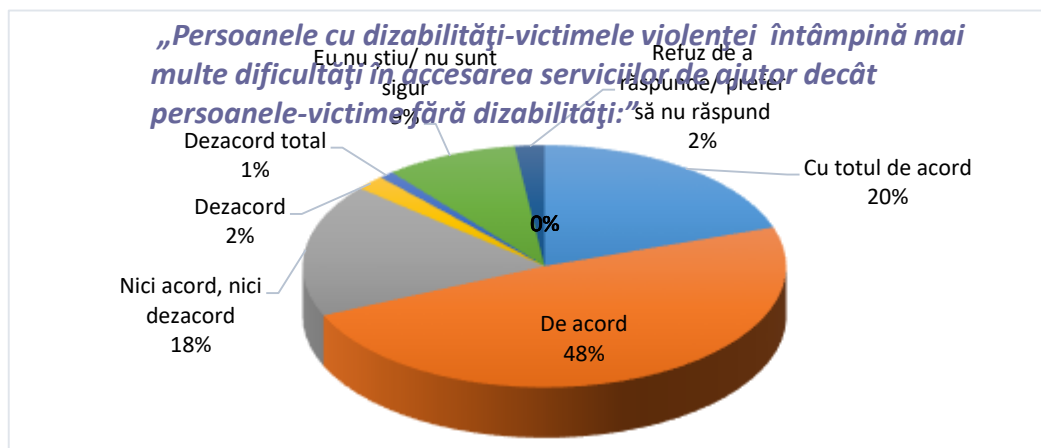

Figura 11. Accesul la servicii de ajutor pentru persoanele cu dizabilități – victime ale violenței

Conform datelor sondajului (68%) persoanele cu dizabilități-victimele violenței întâmpină mai multe dificultăți în accesarea serviciilor de ajutor decât persoanele-victime fără dizabilități.

Aproape 30 la sută au afirmat că membrii comunității acceptă persoanele cu dizabilități, în timp ce 45 la sută au exprimat nici acord/nici dezacordul.

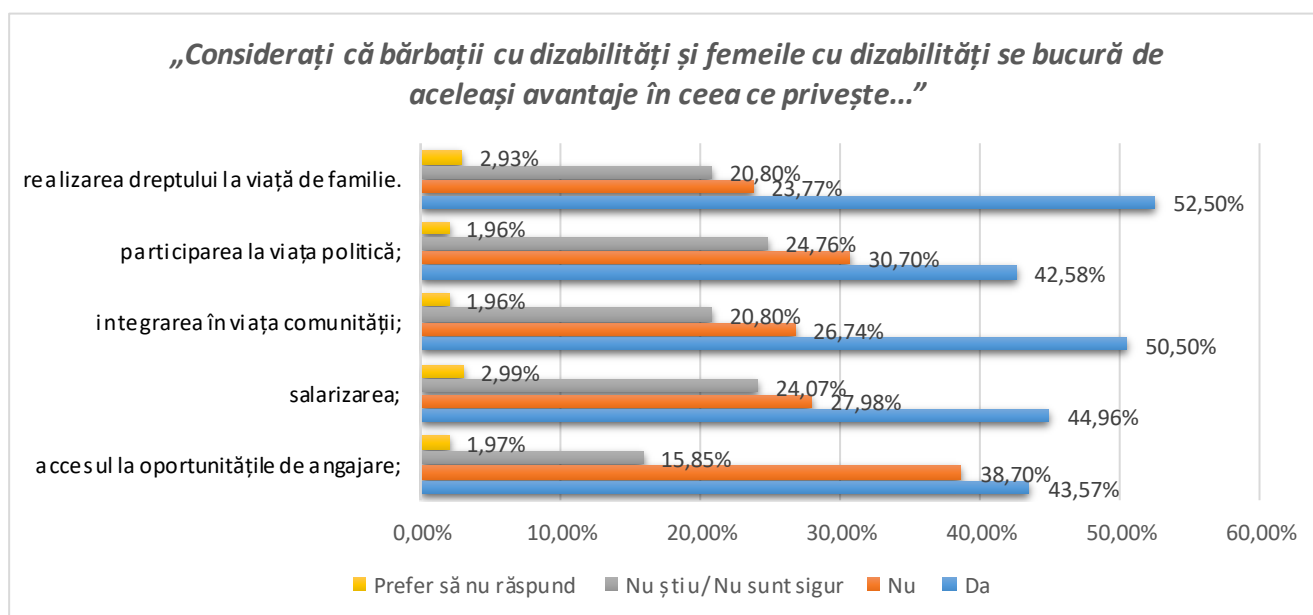

Figura 12. Atitudini cu privire la avantajele de care se bucură bărbații și femeile cu dizabilități

Peste 40 la sută dintre respondenți consideră că bărbații și femeile cu dizabilități se bucură de aceleași avantaje în ceea ce privește accesul la muncă, salarizarea, integrarea în viața comunității, participarea la viața politică, realizarea dreptului la viața de familie. În timp ce 39% dintre respondenți consideră că bărbații și femeile cu dizabilități sunt dezavantajați unii față de ceilalți, atunci când vine vorba de accesul la oportunitățile de angajare. 1 din 3 participanți la sondaj au menționat că bărbații și femeile cu dizabilități nu au aceleași avantaje la participarea la viața politică, salarizare, integrarea în viața comunității. 1 din 4 respondenți este nesigur în aceste privințe legate de femeile și bărbații cu dizabilități.

5. PERCEPȚIA VIOLENȚEI FAȚĂ DE FEMEILE ȘI BĂRBAȚII CU DIZABILITĂȚI

Peste 80 la sută dintre respondenți au considerat că persoanele cu dizabilități se confruntă cu anumite forme de violență din partea persoanelor care le înconjoară. Aproape 10 la sută nu cred că persoanele cu dizabilități se confruntă cu anumite forme de violență.

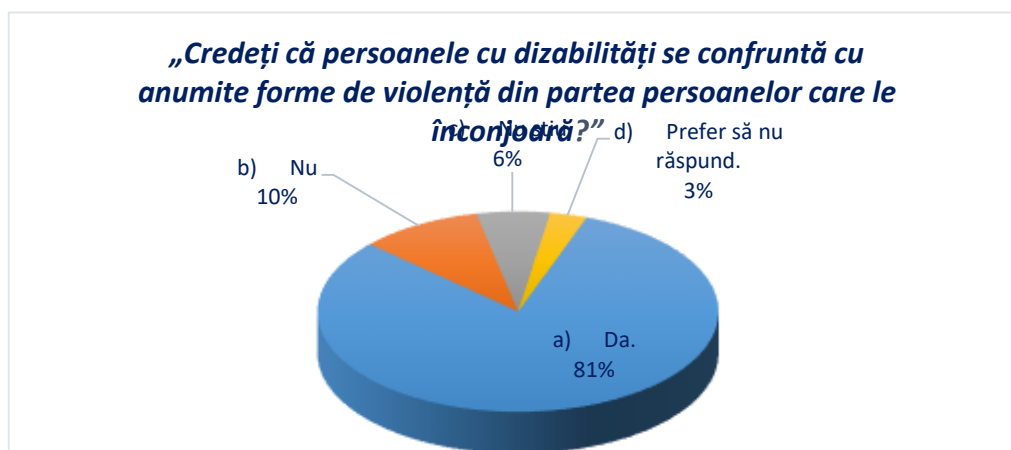

Figura 13. Ponderea violenței față de persoanele cu dizabilități.

Dacă ne referim la formele de violență cu care se confruntă femeile cu dizabilități, umilirea prin limbaj jignitor este cea mai frecventă (59,8%). De asemenea, în opinia respondenților femeile cu dizabilități sunt neglijate, agresate fizic și verbal, amenințate, intimidare. 1 din 3 respondenți au menționat că femeile cu dizabilități sunt abuzate sexual. Fiecare al 5-lea participant la sondaj a raportat că femeile cu dizabilități sunt controlate excesiv, deposedate de acte de identitate, impuse izolării personale. 13,4% respondenți au spus că acestea sunt impuse să adere la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile.

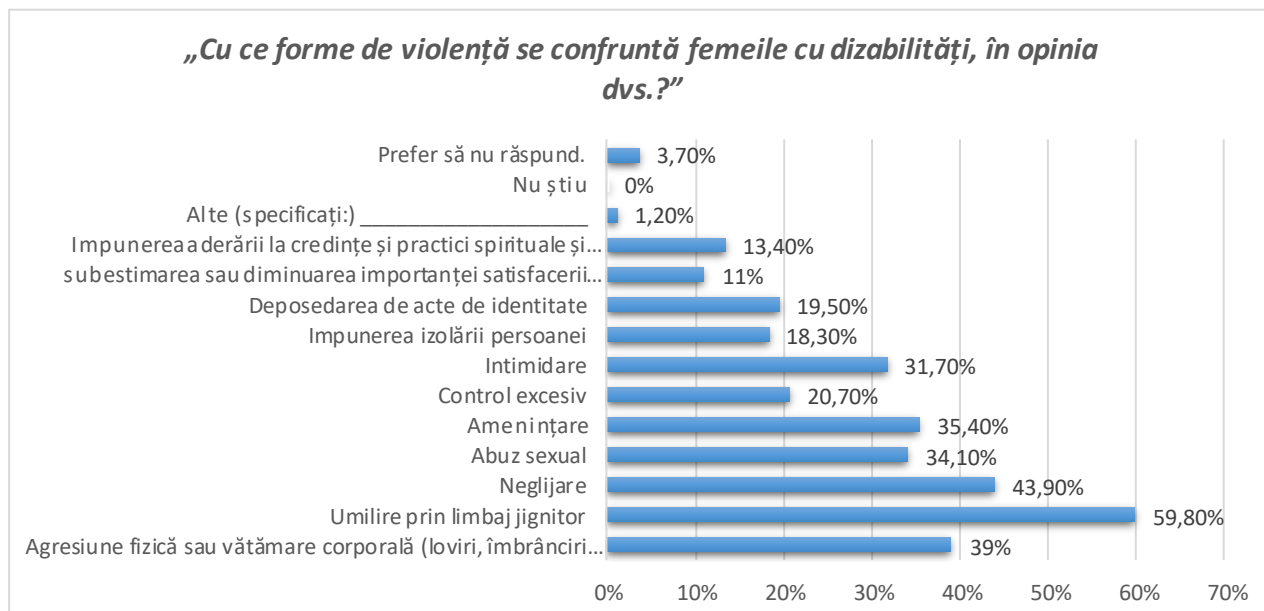

Figura 14. Prevalența formelor de violență împotriva femeilor cu dizabilități

În opinia respondenților, bărbații cu dizabilități se confruntă cu aceleași forme de violență, doar că prevalența acestora este diferită. Conform datelor colectate, 1 din 2 respondenți crede că bărbații cu dizabilități sunt umiliți prin limbaj jignitor, agresați fizic sau verbal. Formele de violență cu care se confruntă bărbații cu dizabilități sunt detaliate în Figura de mai jos.

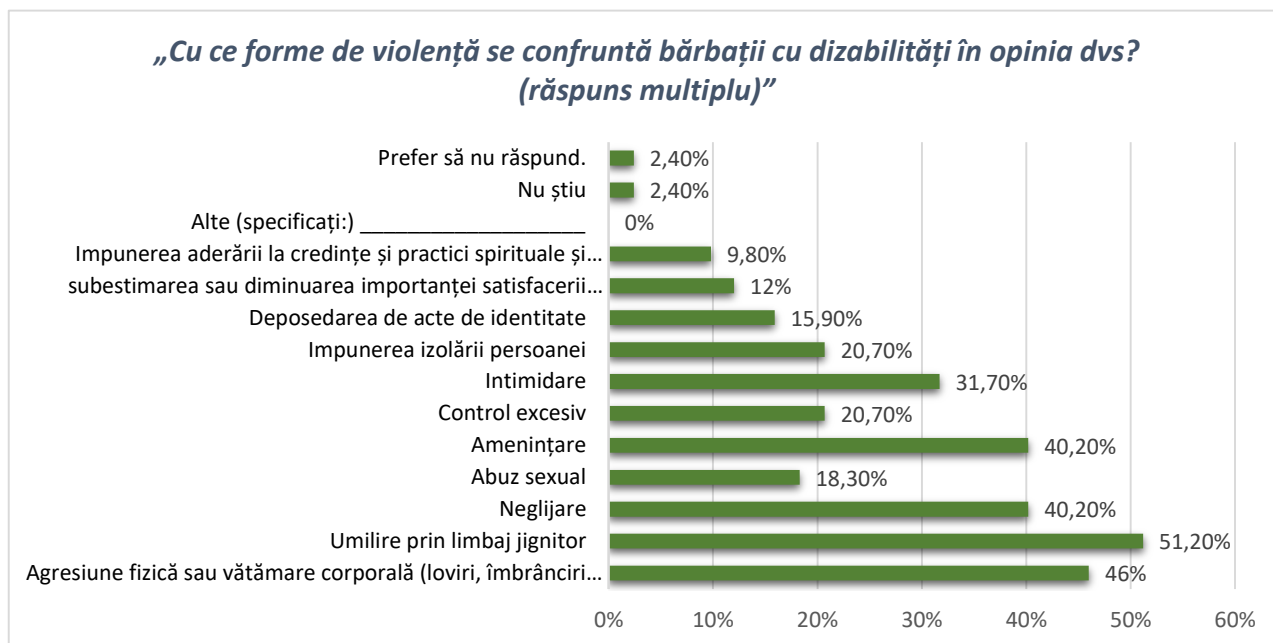

Figura 15. Prevalența formelor de violență împotriva bărbaților cu dizabilități.

Fiecare al doilea respondent consideră că actele de violență asupra persoanelor cu dizabilități sunt comise de către membrii comunității în care trăiesc și persoane necunoscute. Un procent semnificativ dintre respondenți au raportat cunoștințele persoanelor cu dizabilități, membrii familiilor acestora ca autori ai actelor de violență. Fiecare al 3-lea participant la sondaj a menționat că persoanele din sistemul de îngrijire comit acte de violență asupra persoanelor cu dizabilități. 1 din 4 respondenți cred că colegii de serviciu a persoanelor cu dizabilități îi supun pe aceștia la diferite forme de violență.

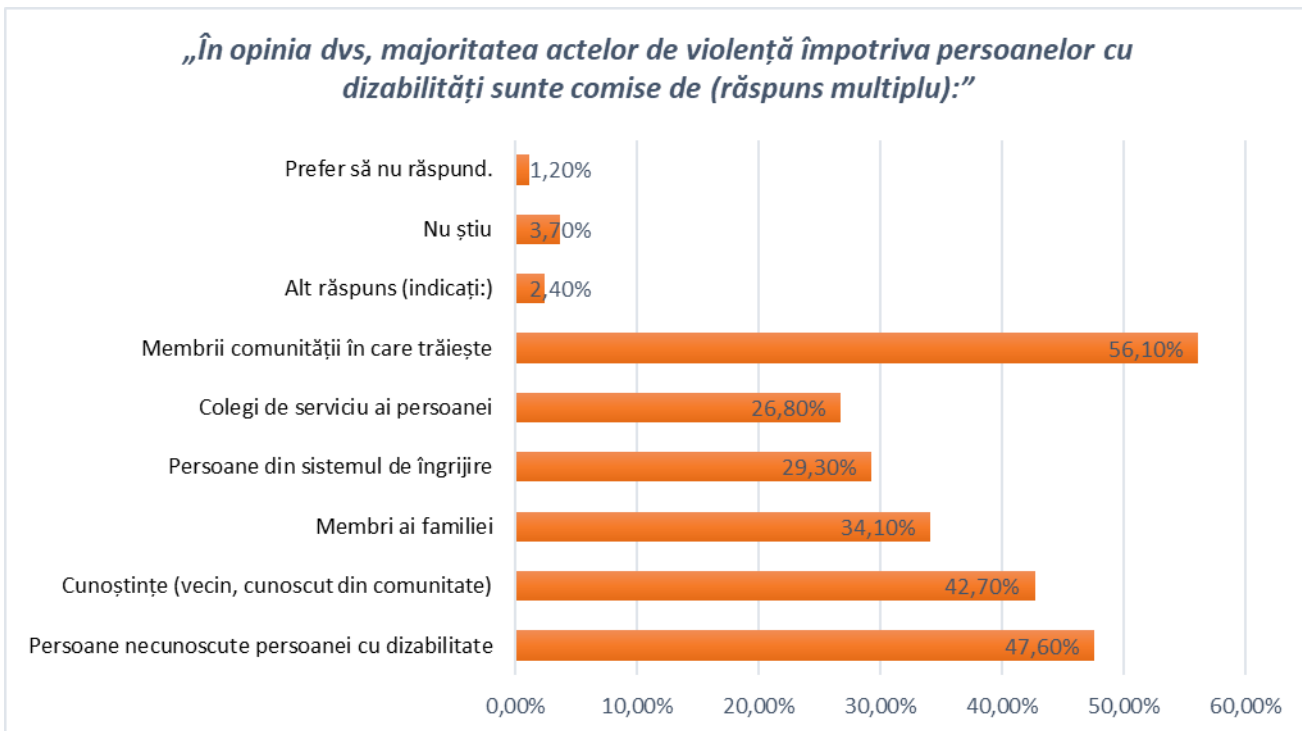
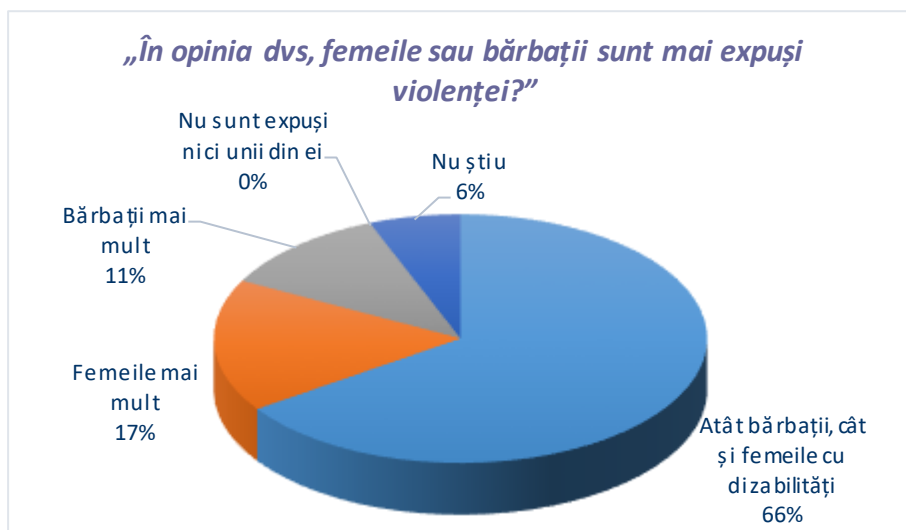

Figura 16. Autorii actelor de violență împotriva persoanelor cu dizabilități

Dacă analizăm cine sunt mai expuși violenței, constatăm că majoritatea consideră că femeile și bărbații cu dizabilități sunt în aceeași măsură expuși violenței. Un procent semnificativ (17,3%) consideră că femeile sunt mai expuse violenței comparativ cu bărbații cu dizabilități. În timp ce alte peste 10 la sută dintre respondenți consideră că bărbații cu dizabilități sunt mai mult supuși

violenței decât femeile cu dizabilități.

Dacă analizăm cele mai frecvente forme de violență împotriva persoanelor cu dizabilități, constatăm că atât în rândul bărbaților, cât și a femeilor cu dizabilități, prevalează umilirea prin limbaj jignitor.

Figura 17. Gradul de expunere la violență a femeilor cu dizabilități comparativ cu bărbații cu dizabilități

În top 3 cele mai frecvente forme de violență împotriva bărbaților predomină umilirea prin limbaj jignitor, agresiunea fizică sau vătămarea corporală, neglijarea. În cazul femeilor cu dizabilități, în top 3 cele mai frecvente forme de violență s-au evidențiat: umilirea prin limbaj jignitor, agresiunea fizică sau vătămarea corporală, intimidarea.

Este îngrijorător faptul că sondajul a mai arătat că 1 din 3 respondenți consideră că femeile cu dizabilități din raioanele Fălești și Strășeni se confruntă cu abuz sexual, iar 1 din 5 respondenți - bărbații cu dizabilități.

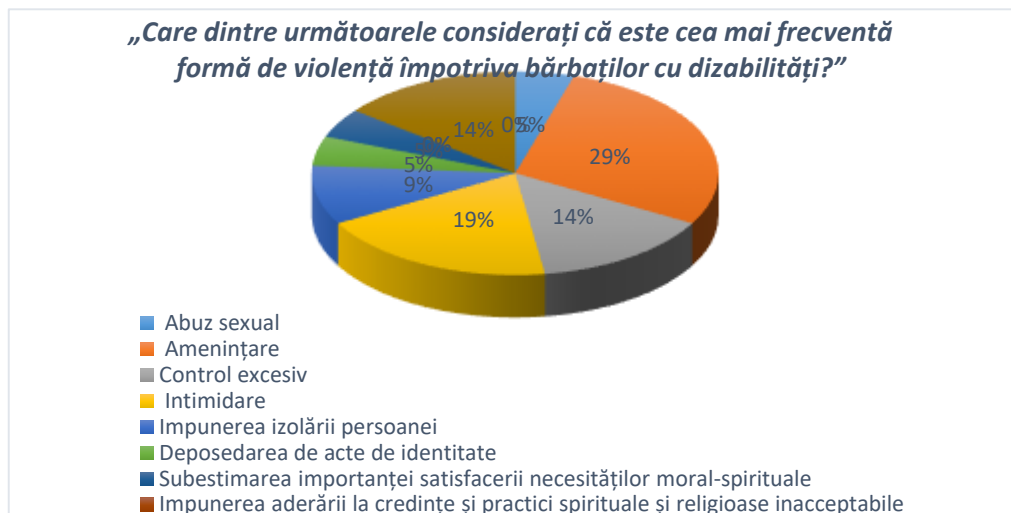

Figura 18. Prevalența celor mai frecvente forme de violență împotriva bărbaților cu dizabilități.

Detalierea celor mai frecvente forme de violență împotriva femeilor cu dizabilități din raioanele Fălești și Strășeni este prezentată în figura de mai jos.

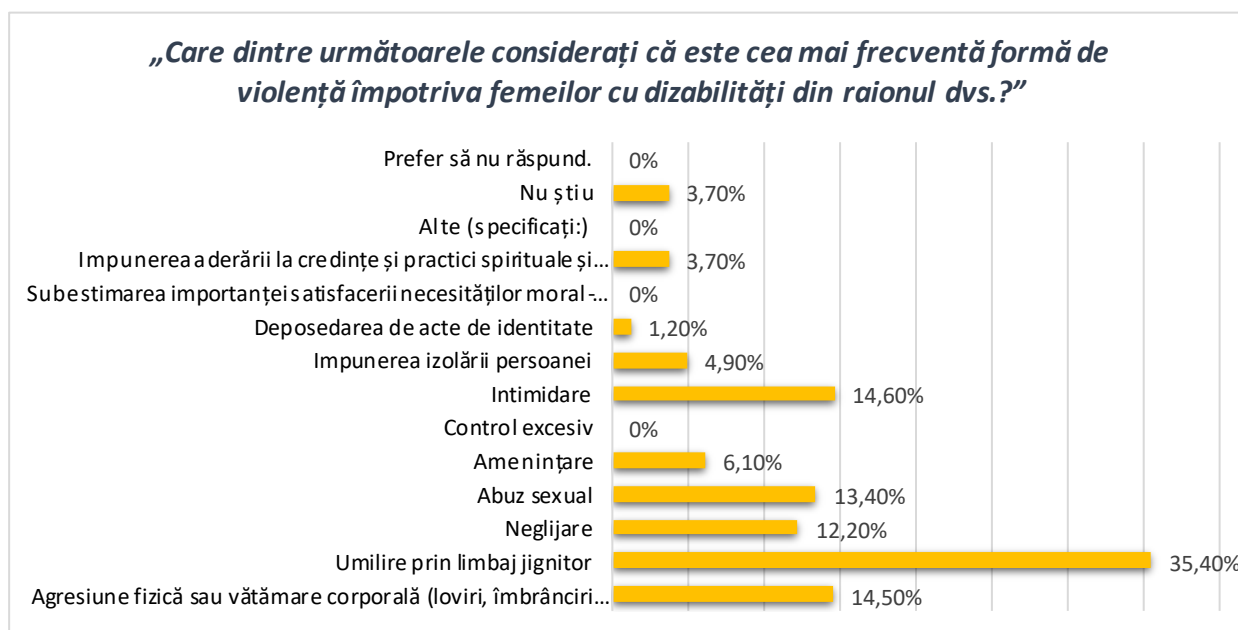

Figura 19. Prevalența celor mai frecvente forme de violență împotriva femeilor cu dizabilități.

Printre cei mai importanți factori care conduc la violența împotriva femeilor și bărbaților cu dizabilități se evidențiază cei personali, familiali, de mediu, situaționali și sociali.

Sărăcia a fost raportată de aproape 40 la sută dintre respondenții din Fălești și Strășeni ca o cauză a violenței împotriva bărbaților cu dizabilități. 1 din 3 respondenți este de părerea că abuzul/consumul de alcool determină situațiile de violență. De asemenea, un factor semnificativ raportat este nivelul scăzut de educație. Un procent mic dintre respondenți au menționat că mijloacele de comunicare promovează și determină comportamentul violent împotriva bărbaților cu dizabilități.

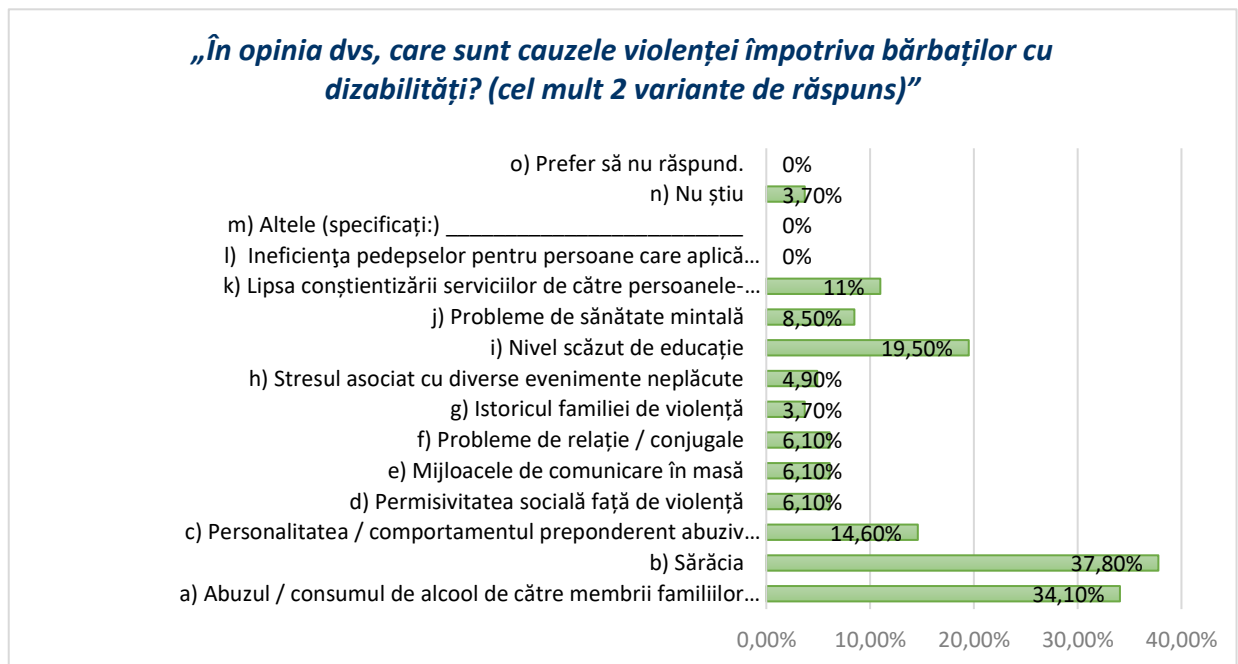

Figura 20. Cauzele violenței împotriva bărbaților cu dizabilități

Și în cazul femeilor cu dizabilități, violența a fost justificată de respondenți a fi cauzată de sărăcie. Această cauză a fost evidențiată și în cazul femeilor cu dizabilități.

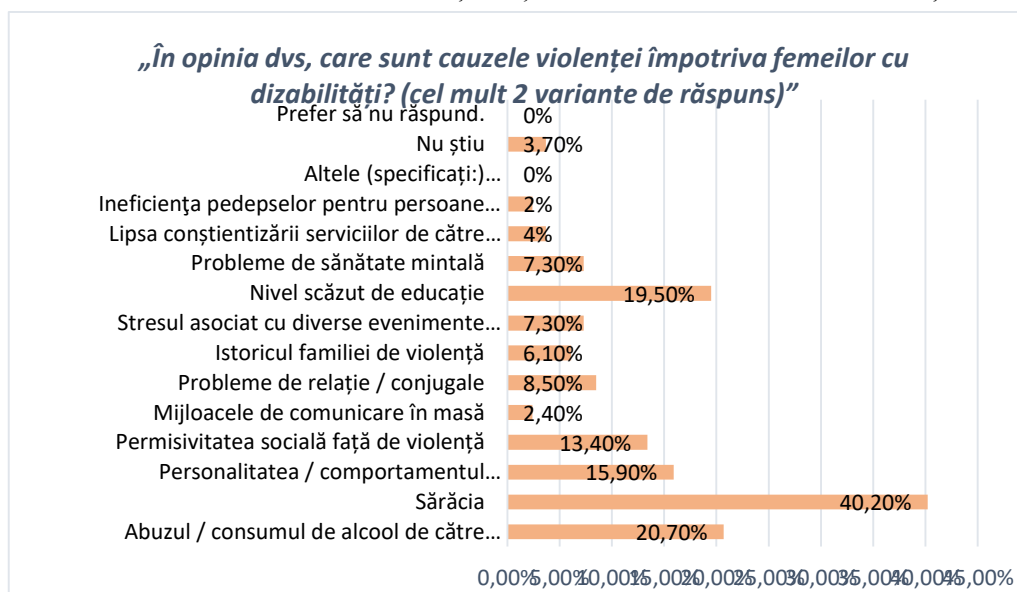

Figura 21. Cauzele violenței împotriva femeilor cu dizabilități.

Un procent mic dintre respondenți atribuie ca cauze a violenței împotriva femeilor cu dizabilități lipsa conștientizării serviciilor de către persoanele-victimele violenței/necunoașterea serviciilor de ajutor, ineficiența pedepselor pentru persoane care aplică violența.

În opinia respondenților responsabili pentru prevenirea violenței față de femeile și bărbații cu dizabilități sunt membrii familiei (28%). Practic, fiecare al șaptelea respondent consideră că statul și membrii comunității ar trebui să prevină violența. 13 la sută dintre participanții la sondaj au menționat că însăși persoana cu dizabilitate este responsabilă de prevenirea violenței. Totodată, și asistentul social ar trebui să intervină. Polițistul de sector a fost menționat de 9% dintre respondenți, iar primarul – de 7%.

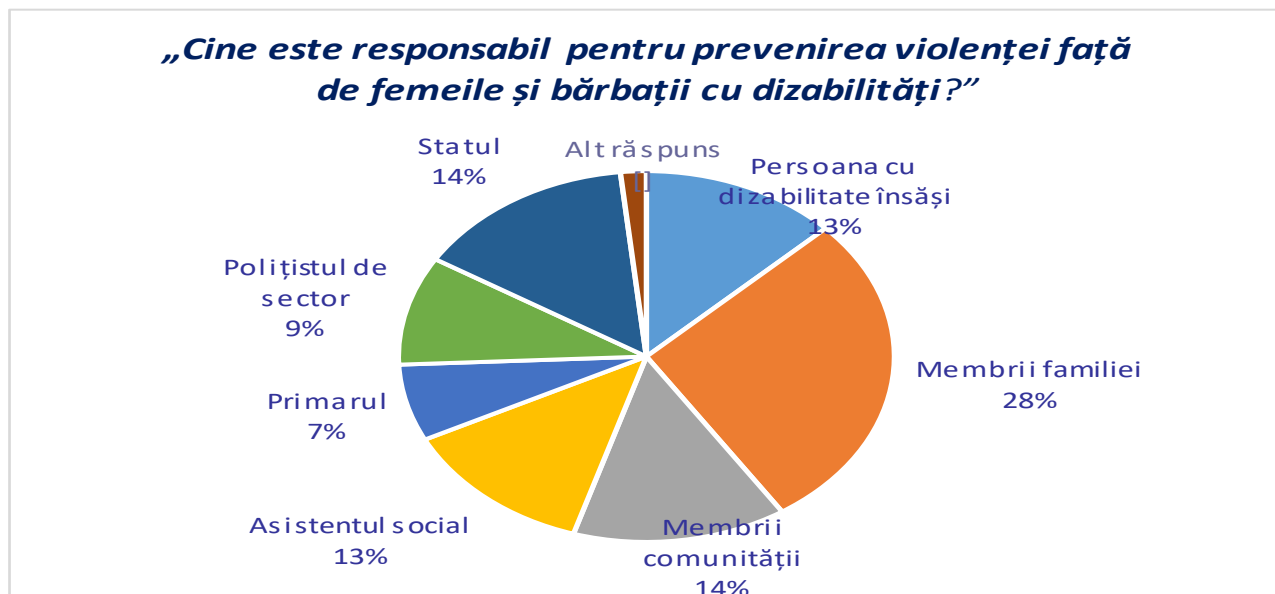

Figura 22. Responsabili pentru prevenirea violenței împotriva femeilor și bărbaților cu dizabilități

Pentru a preveni violența împotriva femeilor și bărbaților cu dizabilități, participanții la sondaj consideră că sunt necesare campanii media de informare (31%), legi/sanctiuni mai stricte (28,4%). Fiecare al 5-lea respondent a menționat necesitatea creării/dezvoltării de servicii pentru victime. Totodată, îmbunătățirea nivelului de viață al membrilor comunității ar contribui la prevenirea violenței, în opinia acestora.

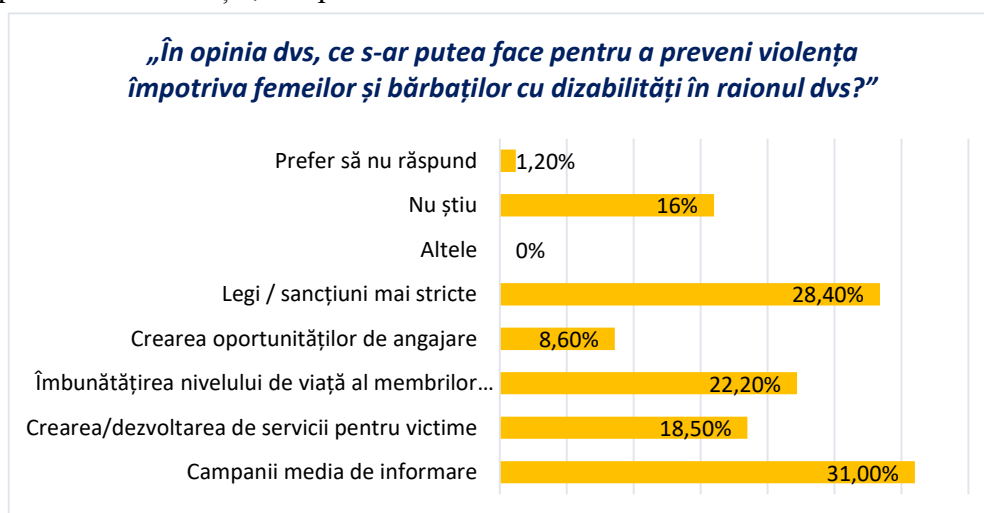

Figura 23. Măsuri pentru prevenirea violenței împotriva femeilor și bărbaților cu dizabilități

Putem concluziona că crearea de comunități sigure, sănătoase și echitabile, fără violență, înseamnă a face acest lucru pentru toți membrii comunității, cu sau fără dizabilitate. Pentru aceasta este important de a implica persoanele cu dizabilități și membrii comunității pentru a identifica nevoile, provocările și lacunele lor în beneficierea de servicii și soluționarea problemelor cu care se confruntă, implicând simultan faorii de decizie/actorii cheie comunitari pentru a putea pleda pentru schimbări comunitare.

6. PRINCIPALELE CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII

În mare parte respondenții la sondaj din ambele raioane au avut o atitudine pozitivă, incluzivă, atunci când au fost întrebați să-și expună opiniile cu referire la persoanele cu dizabilități.

Unii respondenți au evidențiat atitudini excluzive față de persoanele cu dizabilități din partea membrilor comunităților. Acest fapt a fost deosebit de evident atunci când au fost întrebați despre atitudinile membrilor comunităților față de persoanele cu dizabilități.

În pofida caracteristicilor pozitive atribuite persoanelor cu dizabilități („optimiști”, „plini de viață”, „luptători”), nivelul de toleranță față de femeile și bărbații cu dizabilități este unul foarte mic. 39,6% dintre respondenții din raioanele Fălești și Strășeni au menționat că membrii comunităților nu manifestă sau manifestă în mică măsură toleranță față de persoanele cu dizabilități.

Drepturile și interesele persoanelor cu dizabilități sunt ignorate de către membrii comunităților. Aproape 2/3 dintre respondenți au fost de acord că oamenii iau în derâdere/fac glume pe seama dizabilității și că e mai ușor să tratezi urât o persoană cu dizabilitate decât una fără.

O minoritate mică (7%) a fost de acord că persoanele cu dizabilități sunt o povară pentru familii, de două ori mai mulți (16,83%) le-au perceput ca pe o povară a societății. Fiecare a 7-a persoană a caracterizat persoanele cu dizabilități din comunitate ca neajutorate, dependente de cei din jur. Ceea ce sugerează că persoanele cu dizabilități sunt percepute ca vulnerabile de către membrii comunităților, fapt ce impune desfășurarea la nivel local a unor activități care să contribuie la crearea unei imagini pozitive a persoanelor cu dizabilități.

În aceeași ordine de idei, se constată că membrii comunităților se simt inconfortabil în jurul persoanelor cu dizabilități, nu știu cum să se comporte atunci când sunt în prezența unei persoane cu deficiențe. De exemplu, 60,39% au menționat că membrii comunității nu sunt suficient de bine informați cum să ajute/asiste o persoană cu dizabilitate, iar 59,4% au fost total de acord și de acord că membrii comunității nu știu să comunice cu o persoană cu dizabilitate. Din această necunoaștere, persoanele cu dizabilități ajung să fie etichetate, marginalizate și uneori agresate de semenii lor.

Conform datelor sondajului, persoanele cu dizabilități sunt expuse în comunitate mai multor riscuri, printre care violența, marginalizarea. Respondenții au raportat în proporție de 65 la sută că femeile și bărbații cu dizabilități sunt în aceeași măsură supuși violenței. Umilirea prin limbaj jignitor este cea mai frecventă formă de violență atât în rândul bărbaților, cât și al femeilor.

În opinia respinților sondajului, un factor mai pronunțat cu impact asupra violenței față de persoanele cu dizabilități este sărăcia.

În final, putem remarca că în raioanele Strășeni și Fălești (atât în mediul rural, cât și cel urban, la femei și bărbați din toate categoriile de vârstă) predomină stereotipuri și comportamente negative cu referire la femeile și bărbații cu dizabilități, aspect ce influențează integrarea socială a

acestora. Potrivit datelor sondajului, diferențe esențiale în atitudini și comportamente între membrii comunităților din raionul Strășeni față de cei din raionul Fălești nu s-au evidențiat.

Totuși, înțelegerea atitudinilor comunității este importantă pentru conturarea și influențarea inițiativelor viitoare de prevenire a violenței împotriva bărbaților și femeilor cu dizabilități la nivel comunitar. Sondajul stabilește un punct de referință față de care schimbările de atitudine pot fi monitorizate mai atent în timp în aceste 2 raioane. Sperăm ca rezultatele sondajului să ghideze implementarea la nivel comunitar a intervențiilor care pot construi culturi de non-violență și valorifica relațiile egale și respectuoase între persoanele cu dizabilități și membrii comunității.

7. RECOMANDĂRI DE BAZĂ

Rezultatele sondajului arată că este imperativ a fi implementate la nivelul comunităților din raioanele Strășeni și Fălești a unor acțiuni care să contribuie la creșterea înțelegerii de către membrii comunităților a dizabilității și nevoilor specifice ale persoanelor cu dizabilități, fără a-i eticheta. De asemenea, se impun a fi realizate activități care ar contribui la creșterea gradului de acceptare și toleranță a membrilor comunităților față de persoanele cu dizabilități, astfel încât să conștientizeze dificultățile cu care se confruntă, să crească nivelul de înțelegere și să ajute la respectarea drepturilor acestora și integrarea lor deplină în comunitate.

Recomandări:

- Desfășurarea campaniilor de informare la nivel local în vederea creării unei percepții clare și corecte despre dizabilitate;
- Consolidarea eforturilor tuturor actorilor la nivel comunitar în desfășurarea activităților și programelor menite să sporească gradul de incluziune socială și participare a persoanelor cu dizabilități;
- Promovarea educației formale și nonformale incluzive în scopul diminuării reticenței față de persoanele cu dizabilități, integrării acestora în societate și participarea deplină la viața socială;
- Consolidarea capacităților de implicare activă ale persoanelor și grupurilor de persoane vulnerabile în realizarea și apărarea drepturilor fundamentale;
- Desfășurarea unor activități de instruire pentru diferite grupuri țintă în scopul înțelegerii și conștientizării efectelor violenței împotriva femeilor și bărbaților cu dizabilități;
- Promovarea imaginii pozitive a persoanelor cu dizabilități prin consolidarea capacităților reprezentanților mass-mediei locale în vederea îmbunătățirii modului în care sunt prezentate publicului larg;
- Dezvoltarea la nivel comunitar a serviciilor adecvate și sigure de sprijin pentru victimele violenței;
- Informarea membrilor comunităților despre măsurile de protecție, serviciile existente în vederea creșterii numărului de identificări, raportării a cazurilor de violență împotriva persoanelor cu dizabilități, și facilitării accesului la serviciile de asistență și protecție pentru victimele violenței;
- Implicarea activă a liderilor comunitari în acțiunile de promovare a toleranței zero față de femeile și bărbații cu dizabilități.

Anexa 1. Chestionarul sondajului de opinie în rândul locuitorilor raioanelor Strășeni și Fălești.

CHESTIONAR DE OPINIE

Bună ziua.

Numele meu este Sunt de la Realizăm un sondaj important în cadrul proiectului „Acceptă dizabilitatea, nu și violența”, în contextul programului „Împreună împotriva stereotipurilor de gen și a violenței în bază de gen”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat în comun de UN Women și UNFPA pentru a studia problemele care afectează persoanele cu dizabilități, bunăstarea și siguranța acestora. În acest sens, vom intervieva membrii comunităților din raioanele Strășeni și Fălești pentru a înțelege mai bine opiniile și experiențele lor legate de femeile și bărbații cu dizabilități. Părerea Dumneavoastră este foarte importantă pentru noi și va determina următoarele acțiuni care urmează să fie implementate în cadrul acestui proiect. Din acest motiv, vă rugăm să răspundeți la acest chestionar cu sinceritate. Nu va dura mai mult de 8 minute, iar răspunsurile vor fi tratate anonim și numai în scopuri statistice. **Vă mulțumim mult pentru participare.**

FILTRU. Sunteți locuitor/locuitoare al/a raionului Strășeni sau Fălești?

Da		
Nu		Sfârșitul interviului

[TEXTUL CONSIMȚĂMÂNTULUI INFORMAT]

I. Întrebări legate de experiențe și circumstanțe legate de dizabilitate.

1. Cunoașteți pe cineva care are dizabilitate? (*alegeți doar 1 răspuns*)

- a) Da (*se continuă cu întrebarea 2*).
- b) Nu (*se continuă cu întrebarea 3*).
- c) Nu știu (*se continuă cu întrebarea 3*).
- d) Prefer să nu răspund (*se continuă cu întrebarea 3*).

2. Ați avut vreodată...? (*vă rugăm să le selectați pe toate care se aplică*)

Afirmația	Da	Nu	Nu știu/ nu sunt sigur	Prefer să nu răspund
a) Un/o prieten/ă cu dizabilitate	1	2	98	99
b) Un/o membru/ă al/a familiei cu dizabilitate	1	2	98	99
c) Un/o colegă de serviciu cu dizabilitate	1	2	98	99
d) Un/ o coleg/ă de școală/ facultate cu dizabilitate	1	2	98	99
e) Alt statut (indicați:)	1	2	98	99

3. Care din următoarele afirmații caracterizează cel mai bine femeile și bărbații cu dizabilități?

(*alegeți doar 1 răspuns*)

- a) Optimiști
- b) Apreciați
- c) Neajutorați
- d) Respectuoși

- e) Periculoși
- f) Disprețuiți
- g) Discriminați
- h) Luptători
- i) Dependenți de cei din jur
- j) Plini de viață
- k) Alt răspuns _____.
- l) Nu știu / prefer să nu răspund.

II. Atitudini și comportamente față de persoanele cu dizabilități

4. Vă rog să indicați în ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații:

Afirmația:	Cu totul de acord	De acord	Nici acord, nici dezacord	Dezacord	Dezacord total	Eu nu știu/ nu sunt sigur	Refuz de a răspunde/ prefer să nu răspund
a) Persoanele cu dizabilități își fac mai greu prieteni decât persoanele fără dizabilitate.	1	2	3	4	5	98	99
b) Persoanele cu dizabilități întâmpină probleme la integrarea în societate.	1	2	3	4	5	98	99
c) Persoanele cu dizabilități sunt o povară a societății.	1	2	3	4	5	98	99
d) Persoanele cu dizabilități sunt o povară pentru familie.	1	2	3	4	5	98	99
e) Oamenii deseori iau în derâdere/ fac glume pe seama dizabilității.	1	2	3	4	5	98	99
f) E mai ușor să tratezi urât o persoană cu dizabilitate decât una fără.	1	2	3	4	5	98	99
g) Sexul nu ar trebui discutat cu persoane cu dizabilități.	1	2	3	4	5	98	99
h) Oameni nu trebuie să aibă așteptări foarte mari de la persoanele cu dizabilități.	1	2	3	4	5	98	99
i) Oamenii trebuie să trateze persoanele cu dizabilități ca pe persoane cu drepturi depline .	1	2	3	4	5	98	99

5. În ce măsură oamenii din comunitate manifestă față de persoanele cu dizabilități:

Atitudine/ comportament:	Deloc	În mică măsură	Într-o oarecare măsură	Într-o mare măsură	Într-o foarte mare măsură	Nu știu/ nu sunt sigur	Prefer să nu răspund
Respect	1	2	3	4	5	98	99
Frică	1	2	3	4	5	98	99
Toleranță	1	2	3	4	5	98	99
Violență	1	2	3	4	5	98	99
Apreciere	1	2	3	4	5	98	99
Indiferență	1	2	3	4	5	98	99

Milă	1	2	3	4	5	98	99
Ignoranță	1	2	3	4	5	98	99
Încurajare	1	2	3	4	5	98	99

6. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații:

<i>Afirmația:</i>	Cu totul de acord	De acord	Nici acord, nici dezacord	Dezacord	Dezacord total	Eu nu știu/ sunt sigur	Refuz de a răspunde/ prefer să nu răspund
Membrii comunității mele:							
a) Nu știu cum să comunic cu o persoană cu dizabilități.	1	2	3	4	5	98	99
b) Nu sunt suficient de bine informați cum să ajute/ asiste o persoană cu dizabilitate.	1	2	3	4	5	98	99
c) Ignoră drepturile și interesele persoanelor cu dizabilități.	1	2	3	4	5	98	99
d) Cred că persoane cu dizabilități nu pot munci.	1	2	3	4	5	98	99
e) Cred că persoane cu dizabilități nu au dreptul la relații sexuale.	1	2	3	4	5	98	99
f) Cred că persoanele cu dizabilități nu trebuie să crească copii.	1	2	3	4	5	98	99
g) Sunt gata să anunțe poliția atunci când au fost martori unui act de violență asupra persoanei cu dizabilități din partea unei persoane.	1	2	3	4	5	98	99

7. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații:

<i>Afirmația:</i>	Cu totul de acord	De acord	Nici acord, nici dezacord	Dezacord	Dezacord total	Eu nu știu/ nu sunt sigur	Refuz de a răspunde/ prefer să nu răspund
a) Angajatorii acceptă să angajeze persoanele cu dizabilități.	1	2	3	4	5	98	99
b) Administrația școlilor acceptă la studii persoane cu dizabilități.	1	2	3	4	5	98	99
c) Persoanele cu dizabilități au acces la servicii	1	2	3	4	5	98	99

medicale în egală măsură cu alți cetățeni.							
d) Persoanele cu dizabilități au acces la bunuri și servicii în egală măsură cu membrii comunității.	1	2	3	4	5	98	99
e) Persoanele cu dizabilități-victimele violenței întâmpină mai multe dificultăți în accesarea serviciilor de ajutor decât persoanele-victime fără dizabilități.	1	2	3	4	5	98	99
f) Membrii comunității acceptă persoanele cu dizabilități.	1	2	3	4	5	98	99

8. Considerați că bărbații cu dizabilități și femeile cu dizabilități se bucură de aceleași avantaje în ceea ce privește:

Afirmația	Da	Nu	Nu știu/ nu sunt sigur	Prefer să nu răspund
a) accesul la oportunitățile de angajare;	1	2	98	99
b) salarizarea;	1	2	98	99
c) integrarea în viața comunității;	1	2	98	99
d) participarea la viața politică;	1	2	98	99
e) realizarea dreptului la viață de familie.	1	2	98	99

III. Percepția violenței față de femeile și bărbații cu dizabilități.

9. Credeți că persoanele cu dizabilități se confruntă cu anumite forme de violență din partea persoanelor care le înconjoară?
- Da.
 - Nu (*continuați cu întrebările 20-23*)
 - Nu știu (*continuați cu întrebările 20-23*)
 - Prefer să nu răspund. (*continuați cu întrebările 20-23*)

[La întrebările 10-19 vor răspunde doar cei, care au oferit răspunsul „DA” la întrebarea №9]

10. Cu ce forme de violență se confruntă femeile cu dizabilități, în opinia dvs.? (*Nu citiți, lăsați respondentul să le numească, răspuns multiplu*).
- Agresiune fizică sau vătămare corporală (loviri, îmbrânciri etc)
 - Umilire prin limbaj jignitor
 - Neglijare
 - Abuz sexual
 - Amenințare
 - Control excesiv
 - Intimidare
 - Impunerea izolării persoanei
 - Deposdarea de acte de identitate
 - subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale

- k) Impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile
- l) Alte (specificați:) _____
- m) Nu știu
- n) Prefer să nu răspund.

11. Cu ce forme de violență se confruntă bărbații cu dizabilități, în opinia dvs.? (*Nu citiți, lăsați respondentul să le numească, răspuns multiplu*).

- a) Agresiune fizică sau vătămare corporală (loviri, îmbrânciri etc)
- b) Umilire prin limbaj jignitor
- c) Neglijare
- d) Abuz sexual
- e) Amenințare
- f) Control excesiv
- g) Intimidare
- h) Impunerea izolării persoanei
- i) Deposedarea de acte de identitate
- j) Subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale
- k) Impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile
- l) Alte (specificați:) _____
- m) Nu știu
- n) Prefer să nu răspund.

12. În opinia dumneavoastră, majoritatea actelor de violență împotriva persoanelor cu dizabilități sunt comise de (*răspuns multiplu*):

- a) Persoane necunoscute persoanei cu dizabilitate
- b) Cunoștințe (vecin, cunoscut din comunitate)
- c) Membri ai familiei
- d) Persoane din sistemul de îngrijire
- e) Colegi de serviciu ai persoanei
- f) Membrii comunității în care trăiește
- g) Alt răspuns (indicați: _____)
- h) Nu știu
- i) Prefer să nu răspund.

13. În opinia dvs, femeile sau bărbații cu dizabilități sunt mai expuși violenței? (*1 sigură variantă de răspuns*)

- a) Femeiele mai mult
- b) Bărbații mai mult
- c) Atât bărbații, cât și femeile cu dizabilități
- d) Nu sunt expuși nici unii din ei
- e) Nu știu
- f) Prefer să nu răspund.

Argumentați

răspunsul

dvs _____

14. Care dintre următoarele considerați că este cea mai frecventă formă de violență împotriva bărbaților cu dizabilități din raionul dvs? (*alegeți doar 1 variantă de răspuns*)

- a) Agresiune fizică sau vătămare corporală (loviri, îmbrânciri etc)
- b) Umilire prin limbaj jignitor
- c) Neglijare
- d) Abuz sexual
- e) Amenințare
- f) Control excesiv
- g) Intimidare
- h) Impunerea izolării persoanei
- i) Deposedarea de acte de identitate
- j) Subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale
- k) Impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile
- l) Alte (specificați:) _____
- m) Nu știu
- n) Prefer să nu răspund.

15. Care dintre următoarele considerați că este cea mai frecventă formă de violență împotriva femeilor cu dizabilități din raionul dvs? (*alegeți doar 1 variantă de răspuns*)

- a) Agresiune fizică sau vătămare corporală (loviri, îmbrânciri etc)
- b) Umilire prin limbaj jignitor
- c) Neglijare
- d) Abuz sexual
- e) Amenințare
- f) Control excesiv
- g) Intimidare
- h) Impunerea izolării persoanei
- i) Deposedarea de acte de identitate
- j) Subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale
- k) Impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile
- l) Alte (specificați:) _____
- m) Nu știu
- n) Prefer să nu răspund.

16. În opinia dvs, care sunt cauzele violenței împotriva bărbaților cu dizabilități? (*alegeți cel mult 2 variante de răspuns*)

- a) Abuzul / consumul de alcool de către membrii familiilor cu care locuiesc persoanele cu dizabilități
- b) Sărăcia
- c) Personalitatea / comportamentul preponderent abuziv din partea persoanelor care înconjoară persoanele cu dizabilități;
- d) Permisivitatea socială față de violență
- e) Mijloacele de comunicare în masă
- f) Probleme de relație / conjugale
- g) Istoricul familiei de violență
- h) Stresul asociat cu diverse evenimente neplăcute
- i) Nivel scăzut de educație
- j) Probleme de sănătate mintală
- k) Lipsa conștientizării serviciilor de către persoanele-victimele violenței/ necunoașterea serviciilor de ajutor
- l) Ineficiența pedepselor pentru persoane care aplică violența

- m) Altele (specificați:) _____
- n) Nu știu
- o) Prefer să nu răspund.

17. În opinia dvs, care sunt cauzele violenței împotriva femeilor cu dizabilități? (alegeți cel mult 2 variante de răspuns)

- a) Abuzul / consumul de alcool de către membrii familiilor cu care locuiesc persoanele cu dizabilități
- b) Sărăcia
- c) Personalitatea / comportamentul preponderent abuziv din partea persoanelor care înconjoară persoanele cu dizabilități;
- d) Permisivitatea socială față de violență
- e) Mijloacele de comunicare în masă
- f) Probleme de relație / conjugale
- g) Istoricul familiei de violență
- h) Stresul asociat cu diverse evenimente neplăcute
- i) Nivel scăzut de educație
- j) Probleme de sănătate mintală
- k) Lipsa conștientizării serviciilor de către persoanele-victimele violenței/ necunoașterea serviciilor de ajutor
- l) Ineficiența pedepselor pentru persoane care aplică violența
- m) Altele (specificați:) _____
- n) Nu știu
- o) Prefer să nu răspund.

18. În opinia dvs, cine este responsabil pentru prevenirea violenței față de femeile și bărbații cu dizabilități (alegeți cel mult 3 variante de răspuns):

Responsabil:	Da	Parțial	Nu	Nu știu	Refuz de a răspunde/ prefer să nu răspund
Persoana cu dizabilitate însăși	1	2	3	98	99
Membrii familiei	1	2	3	98	99
Membrii comunității	1	2	3	98	99
Asistentul social	1	2	3	98	99
Primarul	1	2	3	98	99
Politiștul de sector	1	2	3	98	99
Statul	1	2	3	98	99
Alt răspuns: _____	1	2	3	98	99

19. În opinia dumneavoastră, ce s-ar putea face pentru a preveni violența împotriva femeilor și bărbaților cu dizabilități în raionul dvs? (nu citiți lista).

- a) Campanii media de informare și conștientizare
- b) Creare/ dezvoltare servicii pentru victime
- c) Îmbunătățirea nivelului de viață ai membrilor comunității
- d) Creare oportunități de angajare pentru membrii comunității
- e) Legi / sancțiuni mai stricte pentru persoanele care aplică violență
- f) Alte (specificați:) _____
- g) Nu știu
- h) Prefer să nu răspund.

Date sociodemografice

20. Genul:

- a) Bărbat
- b) Femeie
- c) Altul, indicați _____

21. Vârsta:

- a) 18 – 32 ani
- b) 33 – 47 ani
- c) 48 – 62 ani
- d) 63+ ani.

22. Mediul de trai:

- a) Urban
- b) Rural.

23. Statutul ocupațional:

- a) Elev/ă, student/ă
- b) Angajat/ă
- c) Șomer/ă
- d) Zilier/ă
- e) Casnic/ă
- f) Pensionar/ă
- g) Alt statut (specificați): _____.

Vă mulțumim pentru participare! Dacă doriți să aflați mai multe informații despre proiectul „Acceptă dizabilitatea, nu și violența”, puteți contacta Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova la adresa de email: natalia.codrean@motivation-md.org. Puteți găsi mai multe informații despre Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova pe site-ul: www.motivatie.md sau contactând la numărul de telefon: 022 66 13 93.